

Kurs om barnvänlig och säker vård i Tanzania

I november 2021 fick vi möjlighet att resa till Nkinga i Tanzania. Vi, det är barnsjuksköterskorna Catharina Sillén, Marita Hasselberg och barnmorskan Linda Bergelin. Vårt uppdrag var att hålla i en Paediatric Nursing Course, PNC, för personal som arbetar med barn på sjukhus. Kursen är utvecklad av Pernilla Ardeby i Nepal, och är anpassad till en östafrikansk kontext. Detta var tredje gången som kursen hölls i Nkinga.

Det var 15 deltagare från fyra olika sjukhus i Tanzania. Kursen varade i två veckor och bestod av både föreläsningar och praktik. Kursen täcker många ämnen som barns rättigheter, återupplivning av nyfödda, smärtlindring av barn, amning och bemötande av barn och deras föräldrar. Den röda tråden är "att se världen genom barnets ögon", och målet är att ge så barnvänlig och samtidigt så säker vård som möjligt.

Vad har du för minne av smärta?

Deltagarna var engagerade och ställde frågor och delade erfarenheter. I inledningen till kapitlet om smärta fick

Barnsjuksköterskan Happy sjunger med Ashura Mohamedi som varit med i en bussolycka där mamman miste armen.

alla dela var sitt minne kring smärta. Vår tanke var att de skulle berätta om när de brutit armen, fött barn eller dragit ut en tand. I stället delade flera av dem berättelser om psykisk och själslig smärta. Om hur de vuxit upp med hot och våld, hur en syster omkommit vid en förlösning, saknaden av en pappa som gått bort. De delade hur smärtan finns med än idag. Många grät, även vi. Det var fint att de både vågade och ville dela smärtan med oss andra i gruppen, och fint att se att de tröstade varandra. Med en hand på en axel och fortsatta samtal efteråt.

Förändrat bemötande av barn

Nora Sandahl, en svensk sjuksköterska som bor i Tanzania hade ett rollspel med två dockor och en föreläsning om hur det påverkar ett barn att växa upp i ett hem som präglas av rädsla, hot och våld. Detta barn, den röda dockan, växer upp i "det röda huset". Hon berättade parallella berättelser om ett barn som växte upp i en sådan miljö jämfört med ett barn som får växa upp i en kärleksfull, trygg och tillåtande miljö, i "det gröna huset". Deltagarna sa att det var första gången de fått undervisning i detta ämne. Flera kände igen sig och någon sa till och med: "Jag var barnet i det röda huset". En av sjuksköterskorna som hade gått kursen förut var nu var med som hjälplärare. Hon sa att hon genom att förstå hur viktigt det är att behandla barn med kärlek, utan hot och våld, förändrat sitt förhållningssätt till sina barnbarn. Hon behandlar dem på ett annat sätt än hon behandlade sina barn när de var små. Hon försöker också undervisa sina nu vuxna barn och föräldrarna på avdelningen om hur man bemöter och uppfostrar barn på ett bra sätt. Tänk om alla som gått kursen kunde förändra sitt handlande på det sättet!

Inspirations- och fortbildningsdagar i Holsbybrunn 7–8 maj

Välkomna för att inspireras och få ny kunskap om hälsoläget i världen. Medverkar gör bland annat Anders Nordström, Ambassadör för Global Hälsa, som talar över ämnet: Hur står det till med hälsan i låginkomstländer? Vi får uppdateringar om de senaste rönen då det gäller malaria, hur diabetes drabbar de afrikanska länderna liksom en epidemi, hur man som icke-pediatriker kan göra livräddande åtgärder på barn samt hur Covid-19 påverkar våra samarbetspartners. Utöver detta blir det ett flertal workshops med spännande valbara ämnen.

De som varit ute på uppdrag eller ska ut har fått en speciell inbjudan, men även du som är medlem är välkommen i mån av plats, och då till självkostnadspris.

Välkommen med din anmälan till info@skandinaviskalakarbanken.se så snart som möjligt.

Årsmöte 8 maj ca kl 12.00

I samband med inspirations- och fortbildningsdagarna håller vi också årsmöte för den ideella föreningen Skandinaviska Läkarbanken. Du som är medlem är varmt välkommen att delta!

Glädje, tacksamhet och utmaningar

Vi hade otroligt roligt tillsammans. Deltagarna visade en enorm inlevelse och humor i de rollspel de gjorde. Såpbubblor, skullror och fingerdockor användes flitigt, och gärna allt på en gång, när vi övade på avledning/distraction vid smärtsamma procedurer.

En stor utmaning för deltagarna är nu att applicera det de lärt sig i sitt arbete på sjukhuset. Vi tror det är viktigt att följa upp hur det går för dem och stötta dem i deras vilja till förändring.

Varma hälsningar från tacksamma volontärerna Catharina, Marita och Linda

Barn- och mödrahälsovård i Lokichoggio, Kenya

Det är nu tredje gången jag, Marita Wahlström, barnmorska, var i Lokichoggio (Loki). Allmänläkaren Cecilia Assarsson som jag åkte tillsammans med har varit där många gånger. Vi kom hem i december 2021.

Loki ligger högst upp i Kenyas nordvästra hörn, två mil från gränsen till Sydsudan och nära gränsen till Uganda, i provinsen Turkana.

Turkana, till ytan ungefär så stort som Götaland upp till Vätterns norra del, till största delen ett ökenliknande område. Det är Kenyas fattigaste, varmaste, torraste och största provins. 79,4% lever under existensnivå. Turkana-folket är i huvudsak halvnomadiska herdar. De förflyttar sig dit där det finns bete för getterna. De lever på och för sina getter. Av dem får de mjölk, blod och kött. Man kan sälja en get för att kunna köpa t. ex majs och böner.

Förebyggande av trakom och matutdelning

De tre veckor vi var där fördelade vi tiden relativt lika mellan Loki och dispensärerna i Nanam och Natira. I Nanam och Natira kom vi närmre dem som behöver mest hjälp. Vi var med långt bort i mer eller mindre väglöst och väldigt torrt sönderbränt land, för att ta oss till platser där människorna har vandrat tillsammans med sina djur. Vi blev välkomnade av dansande och sjungande kvinnor och barn. Efter sång och dans var det undervisning i olika aktuella ämnen t. ex trakom. Man gav också tillfälle till att lämna åsikter och ställa frågor. Kvinnorna bad vid flertal tillfällen om brunnar/vatten. Så tog undersökningar vid. Där var många undernärda barn men också kvinnor. Det kunde vara upp till 50 barn som fick kosttillskott vid de olika mottagningarna.

Vi var också med vid ett stort matutdelningstillfälle där man delade ut säckar med mat till 300 familjer på grund av svälten. Då var kanske 2000 människor samlade. Där var sång, tal, bön om regn och undervisning. Man utsåg kvinnor och män som skulle hålla uppsikt bland folket hur de hade det under de svåra omständigheterna. Eftersom det också var en stor trakomkampanj i hela landet delade man ut förebyggande/behandling till alla som var där.

Ett uthålligt och fascinerande folk

Platsen och folket har verkligen vuxit i mitt hjärta! Trots att där är så obarmhärtigt varmt. Denna gång var det närmare 40 grader hela tiden. Det har dessutom inte regnat

senaste året, därför en väldig torka. Men... dessa sega och uthålliga människor som är så vana vid oerhörda strapatser. Det är helt enkelt ett fascinerande folk. Och personalen, som ofta kommer från andra platser i Kenya långt ifrån familj och vänner till detta så egentligen ogästvänliga område. Där finns också traditionella barnmorskor som hjälper till för att kvinnorna som kommer till klinikerna ska känna sig bekväma att komma. Att få träffa dessa igen gör det värt alla strapatser.

Kvinnor och barn samtalar med teamet från dispensärerna.

Minska antibiotikaförskrivning

Att ge antibiotika på rätt indikationer, så långt det går, har nu blivit viktigt. Att inte ge efter för patienttrycket. De har lagt upp en strategi för detta. Fint att se eftersom det har varit en sak som vi starkt har arbetat för tidigare.

Att få vara med och delta i personalens dagliga aktiviteter, få utbyta tankar och erfarenheter är värdefullt. Vara med vid de regelbundna utbildningstillfällena där vi är med och kommenterar. Vid flertal tillfällen hade vi praktiska lektioner där vårdpersonalen deltog med liv och lust.

Digital fortsättning

För att fortsätta med utbildning har det utsetts mentorer i Loki, Natira och Nanam. Vi ska fortsätta med digitala diskussioner och utbildningar en gång i månaden. Mentorerna har ansvar för utbildningen, Cecilia och jag ger synpunkter och delar med oss till dem. Det känns bra att fortsätta hålla kontakten och fortsätta stötta i utbildningen. Arbetet går framåt. Mycket har hänt men ett fortsatt arbete ett tag till är viktigt.

Hälsningar, Marita Wahlström